

Jméno:

Datum:

Laboratorní cvičení č.

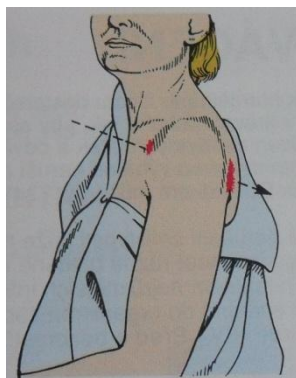
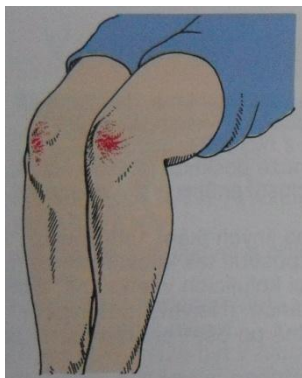
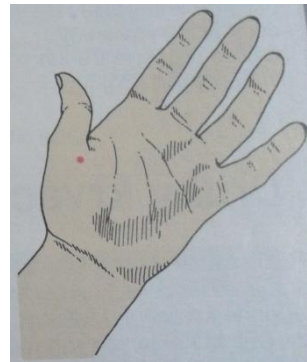
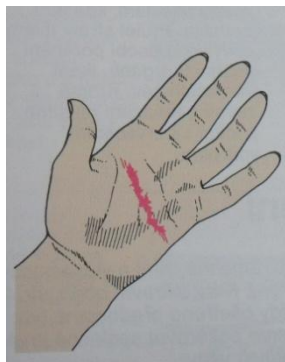
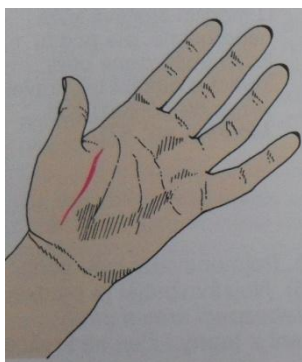
Rány a krvácení

Teorie: Lidský organismus potřebuje k normálnímu životu dostatečné množství krve. Krev obíhá pod tlakem v krevním oběhu tak, aby se dostala ke všem tkáním, kterým zajišťuje přísun kyslíku, živin a dalších látek a odvod zplodin metabolismu. Velká ztráta krve tuto látkovou výměnu naruší a může tak dojít k poškození tkáně. Důsledkem krvácení může být i smrt postiženého.

Rána je částečné nebo úplné porušení celistvosti kůže nebo jiných tkání, které umožňuje únik krve. Do vnějších ran mohou vniknout bakterie a způsobit infekci okolních tkání. Postižený může být také nositelem infekcí, které mohou proniknout drobnými poraněními do organismu zachránce.

Rány se rozdělují na otevřené a zavřené. Otevřené rány krvácejí navenek a dělí se na řezné, tržné, bodné, střelné, zhmožděné a odřenininy. Zavřené rány krvácejí do okolních tkání. Mohou mít podobu modřin nebo krevních výronů viditelných pod kůží, ale také nemusí být viditelné vůbec.

Úkol č. 1: Druhy ran. Přiřaďte popisky k obrázkům.

- a) Tržná rána
- b) Odřenina
- c) Bodná rána

- d) Řezná rána
- e) Střelná rána
- f) Zhmožděná rána

Úkol č. 2: Poznejte druh rány a krvácení podle popisu.

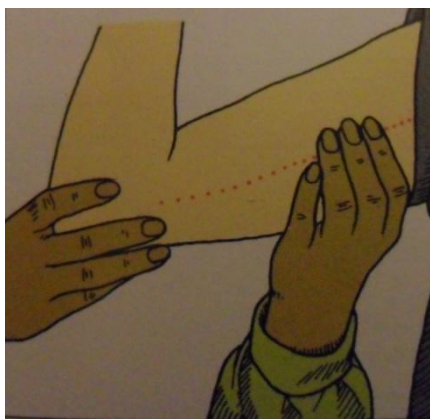
1) Tkáně jsou čistě rozříznuty a mohou silně krváčet.	A) Tržná rána
2) Tkáně jsou porušeny ostrým bodným předmětem. Výsledkem může být i vážné vnitřní zranění. Pokud je rána hluboká, zvyšuje se nebezpečí infekce.	B) Odřenina
3) Kůže bývá nepravidelně roztržena, rána krvácí méně než řezná, ale často bývá infikovaná.	C) Zhmožděná rána
4) Vnější vrstva kůže je sedřena a pod ní se obnaží bolestivá, živá oblast. V těchto ranách bývá často špína, prach, písek a kamínky, které mohou ránu infikovat. Stejným způsobem se ošetřují spáleniny, vzniklé prudkým třením kůže. Obvykle vznikají po uklouznutí a pádu na drsný povrch.	D) Střelná rána
5) Většinou se setkáme se dvěma ranami. Jedna je v místě kudy předmět vnikl do těla a druhá, rozsáhlejší je v místě kudy předmět tělo opustil. Obvykle dochází k poranění vnitřních orgánů, tkání a cév. Kromě vnějšího krvácení dochází i ke krvácení vnitřnímu.	E) Řezná rána
6) Většinou k nim dochází po pádu nebo nárazu tupého předmětu. Kůže v místech nárazu obvykle praskne a v okolních tkáních se vytvoří krevní výron. U těchto ran dochází k poranění vnitřních struktur (např. zlomeninám). U modřin zůstává kůže neporušená, ale pod ní ležící poškozené cévy krvácí a působí krevní výron do podkoží.	F) Bodná rána
7) Je nejčastějším druhem krvácení a vyskytuje se u všech ran. Z malých ran krev pouze prosakuje.	G) Tepenné krvácení
8) Krev z rány nevystřikuje, pouze zvolna vytéká. Proud krve může být i silný. Vytékající krev je tmavá.	H) vlasečnicové krvácení
9) Jasně červená krev z rány vystřikuje v rytmu srdečních stahů.	I) Žilní krvácení

Úkol č. 3: Prudké vnější krvácení a jeho zástava.

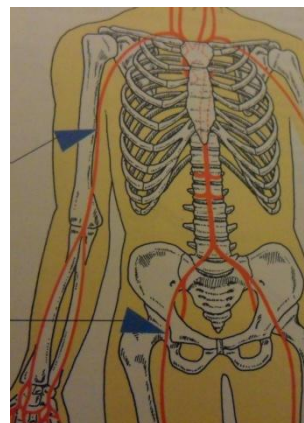
Nejčastější příčinou jsouřezné a rány. Pokud postižený nedýchá, je nutné zahájit Pokud je postižený v bezvědomí, udržujte dýchacích cest.

Postiženého ošetřujte v poloze, v níž je stavění nejúčinnější. Prudké krvácení musí být ošetřeno hned, jak je to možné. Použijte přímé stlačení rány a zvedněte poraněnou část nad Prohlédněte a zjistěte, zda v ní není cizí předmět. Ke stavění krvácení použijte rány prsty nebo tlaku dlaně přes obvazový materiál. Není-li po ruce obvazový materiál, stlačujte přímo nebo požádejte postiženého, aby ránu sám. Pokud je rána široká okraje k sobě.

Zvedněte poraněnou část těla a udržujte ji v této poloze. Přiložte na ránu sterilní nebo čistý a tlakový polštářek. Dbejte, aby dostatečně přesahoval okraje rány. Pevně stlačujte a připevněte obvazem. Obvaz utáhněte tak, abyste krvácení, ale nepřerušili průtok krve. Znehybňte poraněnou část. Pokud krvácení pokračuje, použitý materiál Přiložte další obvaz nebo tlakový polštářek a pevně Je-li poranění na končetině a přímé stlačení a zvednutí nad úroveň srdce nepomáhá, použijte stlačení hlavní tepny vedoucí krev do končetiny. Nepřímé stlačení trvat déle než 15 minut!

stlačení pažní tepny

stlačení stehenní tepny

Úkol č. 4: Rány na temeni hlavy. Krvácení z ucha a z nosu.

Poranění temene hlavy vznikají po pádech a jsou časté při úrazech, u starých a nemocných lidí. Jsou provázeny značným krvácením a často se jeví vážnější, než ve skutečnosti jsou. Vždy je třeba brát v úvahu možnou zlomeninu lebky.

Při poranění hlavy krvácení přímým stlačením rány. Překryjte ránu sterilním obvazovým materiálem a obvažte ji. Je-li postižený při vědomí, šetrně ho s podloženou hlavou a rameny. Kontrolujte dechovou postiženého, tep a úroveň schopnosti každých 10 minut. U postiženého v bezvědomí zajistěte dýchacích cest. Pokud je to nutné, resuscitujte a uložte do polohy tak, aby byla strana hlavy nahoře.

Krvácení z ucha - postiženého při vědomí do polohy v polosedě s hlavou nakloněnou na stranu, aby mohla krev nebo mok volně vytékat z ucha. Na ucho přiložte obvazový materiál a lehce převažte nebo přilepte náplastí. ucho a se zastavit výtok, aby nedošlo ke zvýšení tlaku ve středouší. Kontrolujte dechovou, tep a úroveň

schopnosti každých 10 minut. Proved'te protiřoková opatření. U postiženého v bezvědomí průchodnost dýchacích cest. Pokud je to nezbytné, a uložte do stabilizované polohy s hlavou položenou tak, aby mohla krev volně odtékat.

Při krvácení z nosu posad'te postiženou osobu s hlavou a uvolněte těsníci části kolem krku a hrudníku. Stiskněte části nosních dírek a krev otírejte tampónem namočeným do vody. Po 10 minutách uvolněte tlak. Pokud krvácení neustalo, opakujte dle potřeby.